

Beleidsmonitor Team:Fit 2018

Jorien Slot-Heijs

Janine van Kalmthout

The logo for Mulier Instituut, featuring a stylized yellow swoosh above the text.
mulier instituut

Inhoudsopgave

	Pagina
1. <u>Inleiding</u>	3
2. <u>Methode</u>	4
3. <u>Niveau van de kantine</u>	5
4. <u>Huidige situatie kantine</u>	6
5. <u>Gezondere producten in de kantine</u>	7
6. <u>Alcoholbeleid</u>	8
7. <u>Rookbeleid</u>	11
8. <u>Ondersteuningsbehoefte</u>	14
9. <u>Conclusie</u>	15
10. <u>Aanbevelingen</u>	16
<u>Bijlage 1 Representativiteit</u>	17

1. Inleiding

Team:Fit

Team:Fit is een initiatief van Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG), gesubsidieerd door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Via Team:Fit werken sportverenigingen en beheerders van sportaccommodaties aan een gezonder aanbod in hun kantines. In totaal zijn 1.468 sportverenigingen en beheerders van sportaccommodaties met Team:Fit aan de slag gegaan (peildatum 1 december 2018). Dit aantal betreft naast sportverenigingen en sportaccommodaties ook voetbalverenigingen die bij 'Lekker Bezig!' zijn aangesloten, een soortgelijk initiatief van de KNVB en Sligro waar JOGG mee samenwerkt. In het Nationaal Preventieakkoord dat eind 2018 door het ministerie van VWS is gepubliceerd zijn doelstellingen met betrekking tot een gezondere sportkantine beschreven: in 2020 zijn 2.500 sportverenigingen aan de slag om een gezonder aanbod in hun sportkantine te realiseren. Ook zijn 2.500 sportverenigingen in 2020 rookvrij. In 2025 is de naleving van de leeftijdsgrens bij verstrekking van alcohol sterk verbeterd en maken alle sportverenigingen die alcohol verstrekken actief gebruik van een e-learning 'Verantwoorde verstrekking'.

Richtlijnen Gezondere Kantines

Voor een gezondere sportkantine worden de richtlijnen Gezondere Kantines van het Voedingscentrum gevolgd. Aan de hand van deze richtlijnen kunnen sportverenigingen en sportaccommodaties een certificaat voor een bronzen, zilveren of gouden sportkantine behalen. Hoe 'edeler' het metaal, hoe gezonder het aanbod is en de uitstraling daarvan. Bij de start van dit onderzoek hadden 57 sportverenigingen of sportaccommodaties een certificaat (peildatum 17-12-2018)*. In het Nationaal Preventieakkoord is een aanvullende doelstelling opgenomen dat 40 procent van de 2.500 aangesloten sportverenigingen in 2020 voldoet aan niveau brons.

Team:Fit beleidsmonitor

De Team:Fit beleidsmonitor is door het Mulier Instituut opgesteld om de ontwikkelingen van en de ervaringen met Team:Fit bij deelnemende sportverenigingen en beheerders van sportaccommodaties te volgen. De ruim 700 sportverenigingen en beheerders van sportaccommodaties die aan het programma Team:Fit deelnemen worden allemaal jaarlijks uitgenodigd de beleidsmonitor in te vullen. Eind 2017 heeft de eerste meting door het Mulier Instituut plaatsgevonden, eind 2018 zijn de organisaties benaderd voor een tweede, verkorte versie van de beleidsmonitor. Volgend jaar wordt weer een beleidsmonitor uitgezet.

In deze rapportage worden de resultaten van de tweede monitor beschreven. Onderwerpen die achtereenvolgens aan bod komen, zijn: het niveau van de kantine, de huidige situatie van de kantine, gezondere producten in de kantine, alcoholbeleid en rookbeleid. De rapportage wordt met een conclusie en aanbevelingen afgesloten.

*Hieronder vallen niet de voetbalverenigingen die bij 'Lekker Bezig!' zijn aangesloten.

2. Methode

In de rapportage wordt over 'organisaties' gesproken. Hieronder vallen zowel sportverenigingen als beheerders van sportaccommodaties.

Eind 2018 is een online vragenlijst bij de 709 organisaties uitgezet die op dat moment bij Team:Fit waren aangesloten*. In totaal hebben 153 organisaties de vragenlijst volledig ingevuld, dat is een respons van 22 procent.

Ten opzichte van de totale onderzoeksgroep blijken organisaties in de responsgroep die in 2017 en 2018 zijn gestart oververtegenwoordigd, en organisaties die in 2014 zijn gestart ondervertegenwoordigd (zie bijlage 1). Ook zijn organisaties met een certificaat oververtegenwoordigd in de responsgroep ten opzichte van de totale onderzoeksgroep. Met de oververtegenwoordiging dient rekening gehouden te worden bij het duiden van de uitkomsten.

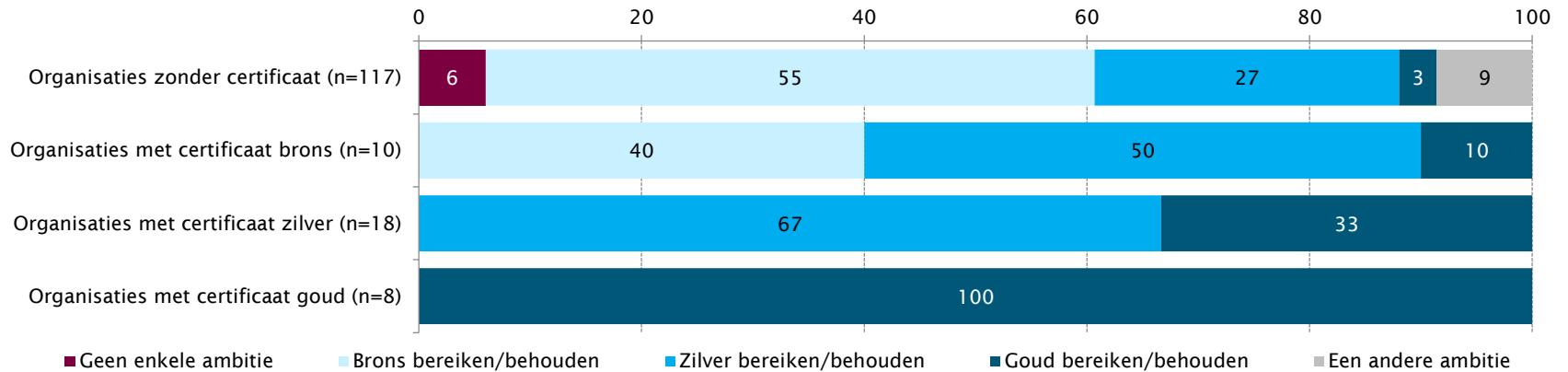
De ambities die in het Nationaal Preventieakkoord met betrekking tot gezonde sportverenigingen worden genoemd, gaan niet alleen over een gezonder aanbod in de sportkantine, maar ook over het rookvrij maken van het sportterrein en verantwoord alcoholgebruik. Daarom zijn vragen over het alcohol- en rookbeleid van organisaties in deze beleidsmonitor opgenomen.

In de rapportage worden, waar relevant en significant, verschillen getoond tussen de verschillende soorten organisaties (ingedeeld in 'omni)sportvereniging', 'sporthal, -centrum, -complex' en 'overig'), organisaties met verschillende startjaren (ingedeeld in 2014-2016, 2017 en 2018), organisaties met en zonder certificaat en organisaties met verschillende (zelf ingeschatte) kanteniveaus (goud, zilver, brons en geen).

* De voetbalverenigingen die bij 'Lekker Bezig!' zijn aangesloten, zijn niet in dit onderzoek meegenomen.

3. Niveau van de kantine

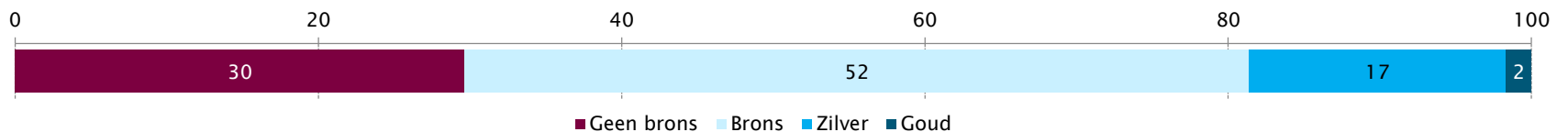
Figuur 3.1 De ambitie van organisaties in het doorvoeren van Team:Fit naar organisaties met verschillende certificaten in 2018 (in procenten)

In de responsgroep heeft 24 procent van de organisaties een certificaat (niveau brons, zilver of goud) (niet in figuur). Bijna alle organisaties hebben de ambitie om minimaal niveau brons te behalen of te behouden (figuur 3.1). De meerderheid van de organisaties zonder certificaat streeft naar het bereiken van brons (55%), 30 procent heeft hogere ambities (27% zilver bereiken, 3% goud bereiken). 60 procent van de organisaties met een certificaat brons gaat voor het bereiken van zilver (50%) of goud (10%). Van de organisaties met het certificaat zilver wil de meerderheid zilver behouden (67%).

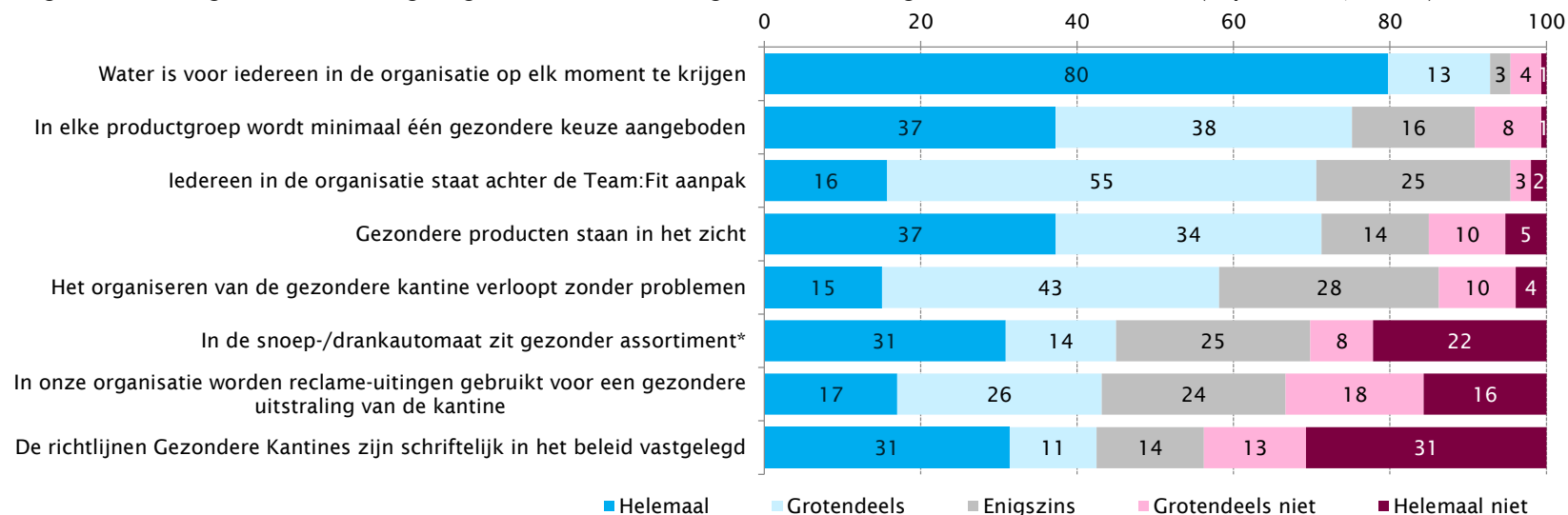
Organisaties zonder certificaat is gevraagd naar hun inschatting van het huidige niveau van hun kantine. De helft van deze organisaties schat in dat hun kantine op dit moment op het niveau brons is (52%, figuur 3.2). Ook schatten sommige organisaties in dat hun kantine zilver (17%) of goud (2%) is. Er zijn geen verschillen in inschatting tussen organisaties van verschillende startjaren.

Figuur 3.2 De inschatting van het huidige niveau van de kantine volgens verenigingen zonder certificaat in 2018 (in procenten, n=117)

4. Huidige situatie kantine

Figuur 4.1 Stellingen met betrekking tot gezonder aanbod en organisatie van een gezondere kantine in 2018 (in procenten, n=153)

* n=149, vier organisaties geven aan geen snoep-/drankautomaat te bezitten.

Het stimuleren van water drinken is een van de richtlijnen voor een gezondere kantine. Een manier om water drinken te stimuleren is het toegankelijk maken van water. Dat is bij bijna alle organisaties helemaal of grotendeels het geval (93%, figuur 4.1). Een tweede richtlijn is het aanbieden van minimaal één betere optie per productgroep. Dit is bij ruim een derde van de organisaties helemaal het geval (37%) en bij een even groot deel grotendeels (38%). Een derde richtlijn is het geven van betere opties op een prominentere plaats. Bij 71 procent van de organisaties staan gezondere producten (grotendeels) in het zicht, maar bij 15 procent (grotendeels) niet. Een gezonder assortiment in de snoep-/drankautomaat is bij 45 procent van de organisaties (grotendeels) het geval, maar bij 30 procent is het assortiment (grotendeels) ongezond. Wat betreft de vierde richtlijn, het vastleggen van de richtlijnen Gezondere Kantines in het beleid, zijn organisaties verdeeld. Een even groot deel van de organisaties (31%) heeft dit helemaal doorgevoerd als helemaal niet doorgevoerd.

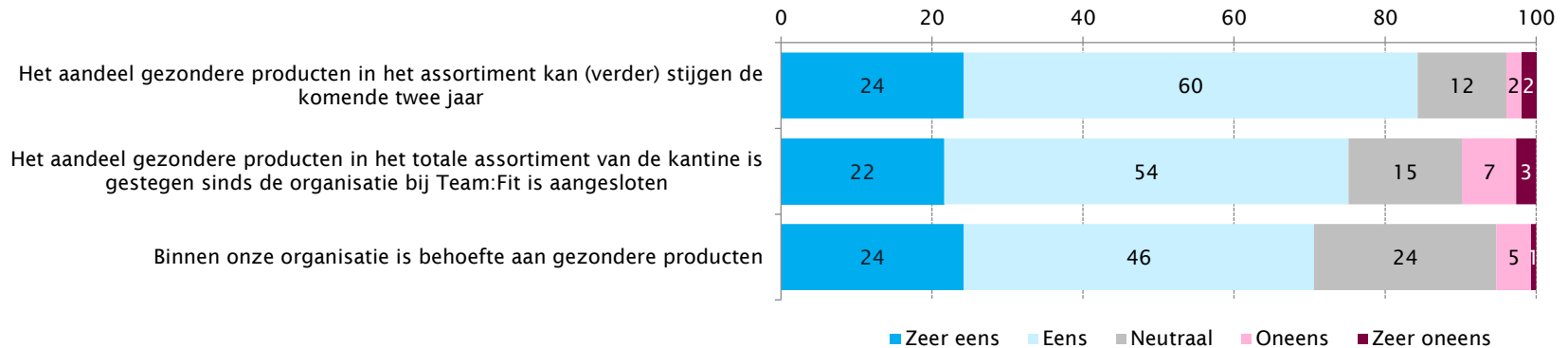
4. Huidige situatie kantine

Uitgesplitst naar achtergrondkenmerken blijken organisaties met een certificaat (niveau brons, zilver of goud) logischerwijs de aspecten met betrekking tot gezonder aanbod en organisatie van een gezondere kantine (figuur 4.1) vaker grotendeels of helemaal te hebben doorgevoerd (niet in figuur). Zij geven bovendien ook vaker aan dat het organiseren van de gezondere kantine zonder problemen verloopt dan organisaties zonder certificaat. Organisaties zonder certificaat die hun kantine op goud of zilver schatten, ervaren significant minder problemen, hebben vaker (grotendeels/helemaal) minimaal één gezondere keuze per productgroep, hebben de richtlijnen vaker grotendeels/helemaal in het beleid opgenomen, hebben vaker gezondere producten in het zicht en hebben een gezonder assortiment in de snoep-/drankautomaat dan organisaties die inschatten dat zij nog geen bronzen kantine hebben. Wat betreft startjaar blijken organisaties die in 2014 zijn gestart veelal de richtlijnen (grotendeels) niet in hun beleid te hebben opgenomen (71%), wat een significant hoger deel is dan organisaties uit andere startjaren (2015-2018, 32-41%).

5. Gezondere producten in de kantine

Figuur 5.1 Stellingen met betrekking tot het aanbod van gezondere producten in de kantine in 2018 (in procenten, n=153)

De meeste organisaties zijn het (zeer) eens met de stelling dat het aandeel gezondere producten in het assortiment de komende twee jaar (verder) kan stijgen (84%, figuur 5.1). Nagenoeg geen enkele organisatie is het hiermee (zeer) oneens (4%). Hierin zijn geen verschillen zichtbaar tussen organisaties met verschillende achtergrondkenmerken.

Drie kwart van de organisaties vindt dat het aandeel gezondere producten in het totale assortiment van de kantine is gestegen sinds de organisatie bij Team:Fit is aangesloten (76% (zeer) eens). Bij 10 procent van de organisaties is het aandeel gezondere producten niet gestegen. Organisaties met een certificaat (niveau goud, zilver, brons) zijn het met deze stelling vaker (zeer) eens (97%) dan organisaties zonder certificaat (68%). Organisaties met startjaar 2017 zijn het vaker met de stelling (zeer) eens (84%) dan organisaties met startjaar 2014-2016 (65%).

Zeven op de tien organisaties vinden dat in hun organisatie behoefte is aan gezondere producten (70% (zeer) eens). Hierin zijn geen verschillen zichtbaar tussen organisaties met verschillende achtergrondkenmerken, behalve dat organisaties met het certificaat goud vaker 'zeer eens' aangeven, en de andere organisaties vaker 'eens'. Een kwart van de organisaties neemt bij deze stelling een neutrale houding in.

6. Alcoholbeleid

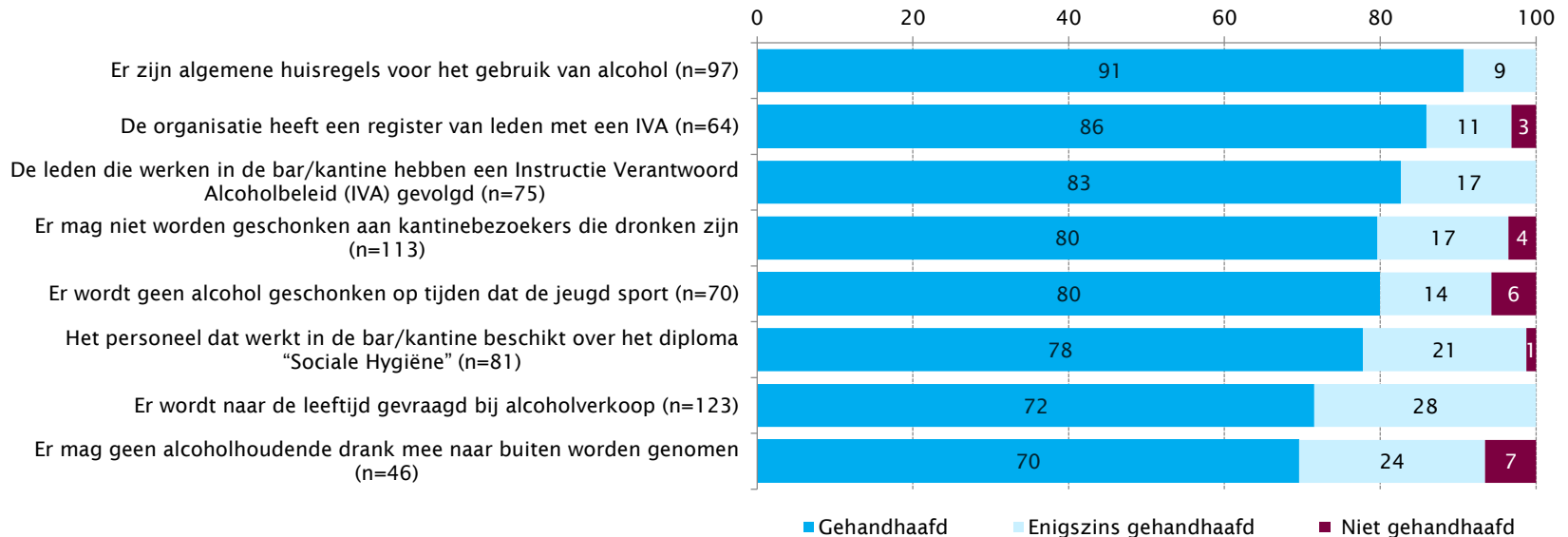
Figuur 6.1 Alcoholbeleid in de kantine in 2018 (in procenten, meer antwoorden mogelijk, n=153)

De meeste organisaties hebben een vorm van alcoholbeleid in de kantine (figuur 6.1). Slechts 3 procent van de organisaties heeft geen alcoholbeleid en bij 8 procent is dit niet bekend (2%) of niet van toepassing (6%). Bijna alle organisaties met alcoholbeleid geven aan dat naar de leeftijd wordt gevraagd bij alcoholverkoop (80%) en dat niet wordt geschonken aan kantinebezoekers die dronken zijn (74%). Ongeveer de helft van de organisaties schoolt het barpersoneel, door middel van een diploma ‘Sociale Hygiëne’ (53%) of een Instructie Verantwoord Alcoholschenken (49%). 28 procent van de organisaties biedt het personeel beide scholingen aan (niet in figuur). De minst genoemde vorm van alcoholbeleid is het verbieden van het mee naar buiten nemen van alcoholhoudende dranken (30%, figuur 6.1). Ander genoemd alcoholbeleid betreft veelal het binnen bepaalde tijden schenken van alcohol, zoals alleen op zaterdag na 16.00 uur (niet in figuur).

6. Alcoholbeleid

Figuur 6.2 Mate waarin het alcoholbeleid bij de organisatie wordt gehandhaafd in 2018 (in procenten, indien van toepassing)

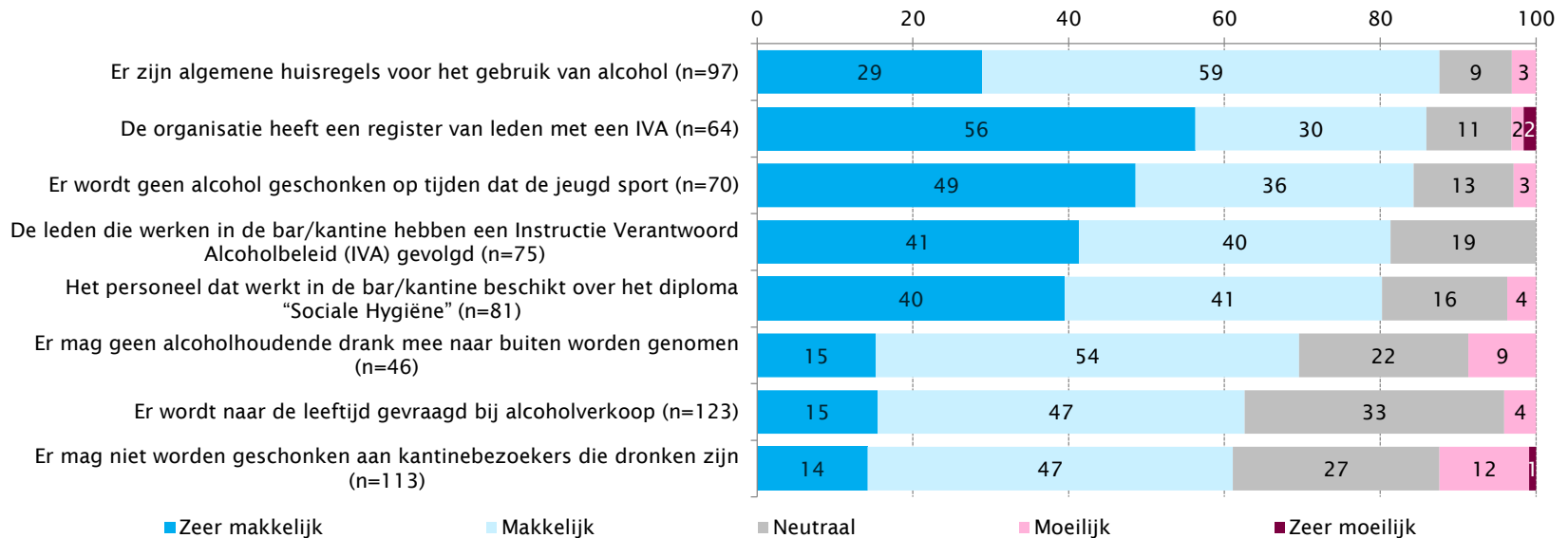

Het grootste gedeelte van de organisaties handhaaft het beleid dat zij voeren met betrekking tot alcohol (figuur 6.2). Een enkele organisatie handhaaft dit beleid niet.

De meest genoemde vorm van alcoholbeleid, het naar de leeftijd vragen bij alcoholverkoop (zie figuur 6.1) wordt door 28 procent niet volledig gehandhaafd (figuur 6.2). Dit geldt vaker voor kantines van (omni)sportverenigingen (33%) dan voor kantines van sporthallen, -centra, en -complexen (11%) (niet in figuur). Wat betreft het niet schenken aan dronken kantinebezoekers blijken organisaties die recentelijk (in 2018) met Team:Fit zijn gestart vaker te handhaven (89%) dan organisaties die al langer bij Team:Fit zijn aangesloten (2014-2016, 67%). Organisaties met een certificaat geven vaker aan dat beleid wordt gehandhaafd met betrekking tot het beschikken over het diploma ‘Sociale Hygiëne’ (84%) dan organisaties zonder certificaat (61%).

6. Alcoholbeleid

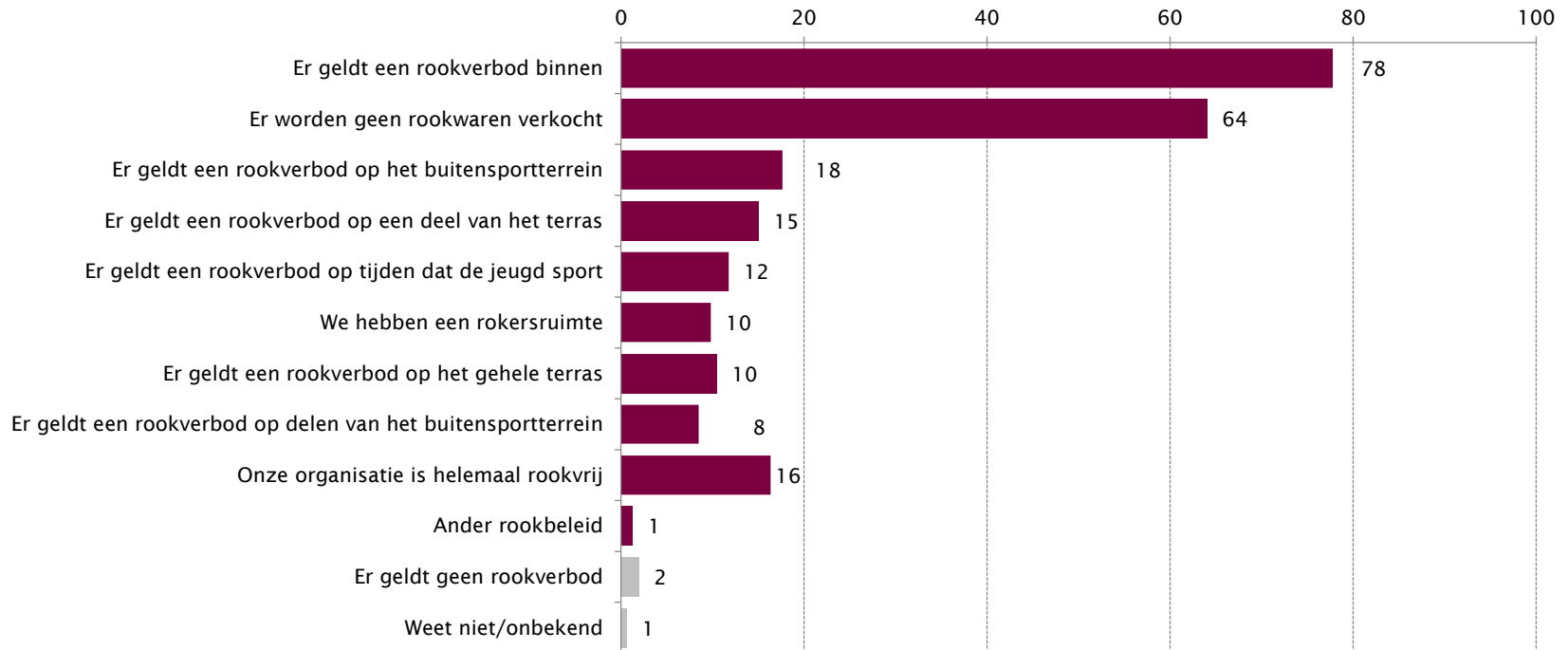
Figuur 6.3 Ervaring wat betreft uitvoering van het alcoholbeleid van organisaties in 2018 (in procenten, indien van toepassing)

Organisaties is, naast het handhaven, ook gevraagd hoe zij de uitvoering van het alcoholbeleid ervaren. Voor alle punten geldt dat een meerderheid van de organisaties het uitvoeren (zeer) makkelijk vindt (figuur 6.3). Slechts enkele verenigingen vinden de uitvoering (zeer) moeilijk. De twee meest genoemde vormen van alcoholbeleid (het vragen naar de leeftijd bij alcoholverkoop en het niet schenken aan dronken kantinebezoekers) blijken als het moeilijkst uitvoerbaar te worden ervaren. Toch vindt alsnog een meerderheid van de organisaties dit (zeer) makkelijk (respectievelijk 62% en 61%). Net als de handhaving van het beleid, vinden organisaties die recentelijk (in 2018) met Team:Fit zijn gestart het niet schenken aan dronken kantinebezoekers vaker (zeer) makkelijk (76%) dan organisaties die al langer bij Team:Fit zijn aangesloten (2014-2016, 47%).

7. Rookbeleid

Figuur 7.1 Rookbeleid in de kantine in 2018(in procenten, meer antwoorden mogelijk, n=153)

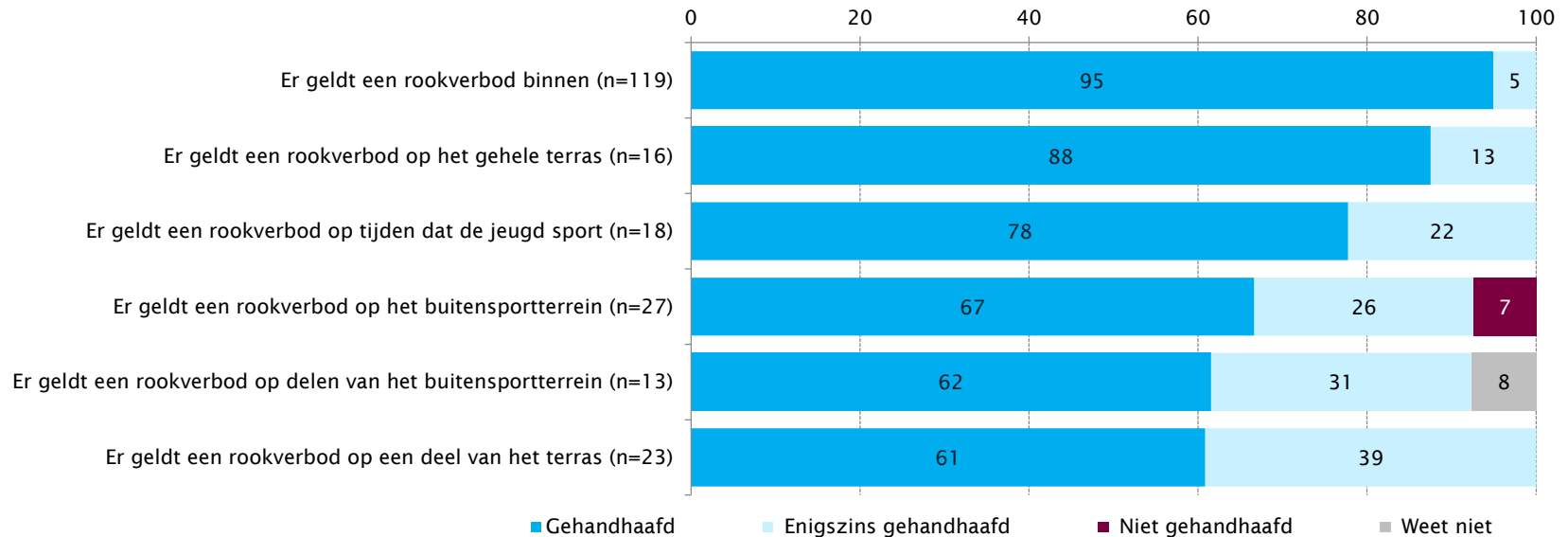

Wat betreft rookbeleid in de kantine komen twee vormen duidelijk naar voren: 78 procent van de organisaties heeft binnen een rookverbod en 64 procent van de organisaties verkoopt in de kantine geen rookwaren (figuur 7.1). Overige vormen van rookbeleid wordt door een klein deel van de organisaties gevoerd. Nagenoeg alle organisaties hebben rookbeleid, 2 procent van de organisaties heeft geen rookverbod en 1 procent weet het niet.

16 procent van de organisaties heeft een geheel rookvrije organisatie. Dit geldt vaker voor organisaties met een certificaat (33%) dan organisaties zonder certificaat (11%).

7. Rookbeleid

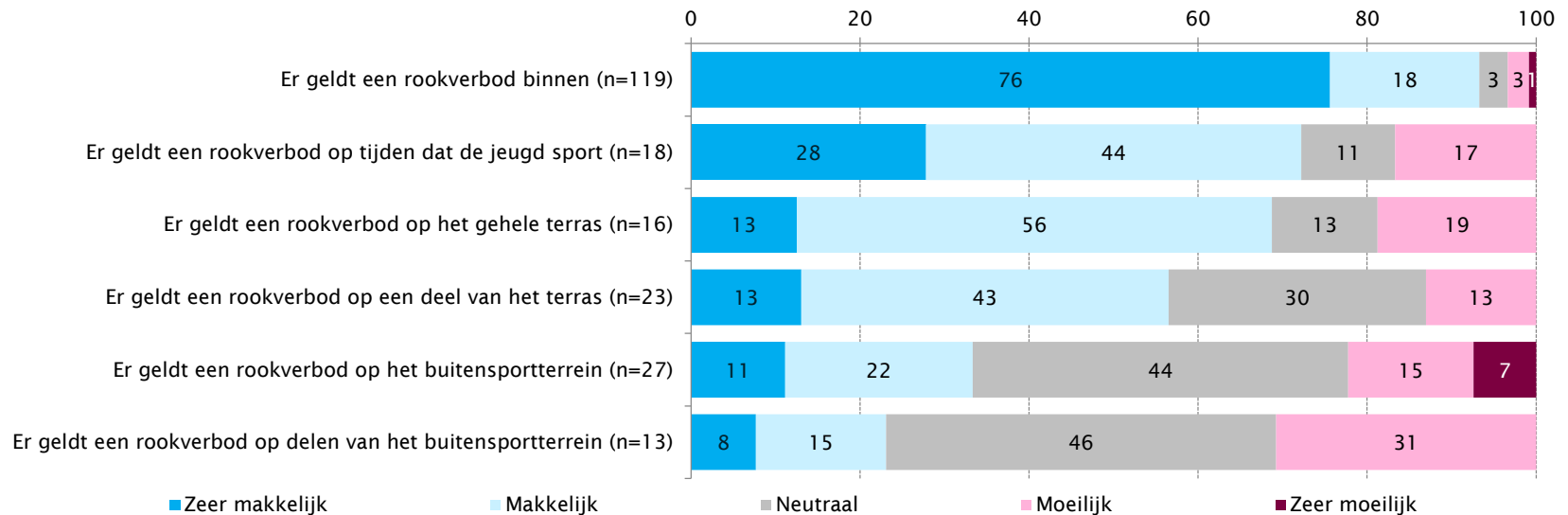
Figuur 7.2 Mate waarin het rookbeleid bij de organisatie wordt gehandhaafd in 2018 (in procenten, indien van toepassing)

Een rookverbod binnen is bij de meeste organisaties beleid (zie figuur 7.1) en wordt ook bij bijna alle organisaties gehandhaafd (95%, figuur 7.2). Ook de andere vormen van beleid, die betrekking hebben op het buiten roken, worden bij de meerderheid van de organisaties gehandhaafd. De overige organisaties handhaven beleid enigszins. Alleen een rookverbod op het buitensportterrein wordt niet altijd gehandhaafd (7%). Er zijn hierin geen verschillen zichtbaar tussen organisaties met verschillende achtergrondkenmerken.

7. Rookbeleid

Figuur 7.3 Ervaring wat betreft uitvoering van het rookbeleid van organisaties in 2018 (in procenten, indien van toepassing)

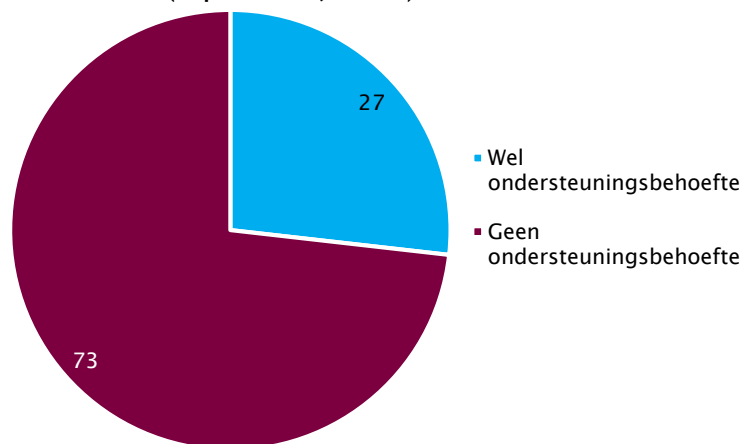

Wat betreft de ervaringen met de uitvoering van rookbeleid zijn de meningen meer verdeeld dan wat betreft de handhaving van het rookbeleid (figuur 7.3). Het rookverbod binnen blijkt over het algemeen (zeer) makkelijk uitvoerbaar (94%), maar de overige vormen van rookbeleid wordt ook door een deel van de organisaties als (zeer) moeilijk ervaren. Met name een rookverbod op het buitensportterrein of delen daarvan vindt een deel van de organisaties (zeer) moeilijk (respectievelijk 22% en 31%). Een groot deel van deze organisaties staat in deze stellingen neutraal (respectievelijk 44% en 46%).

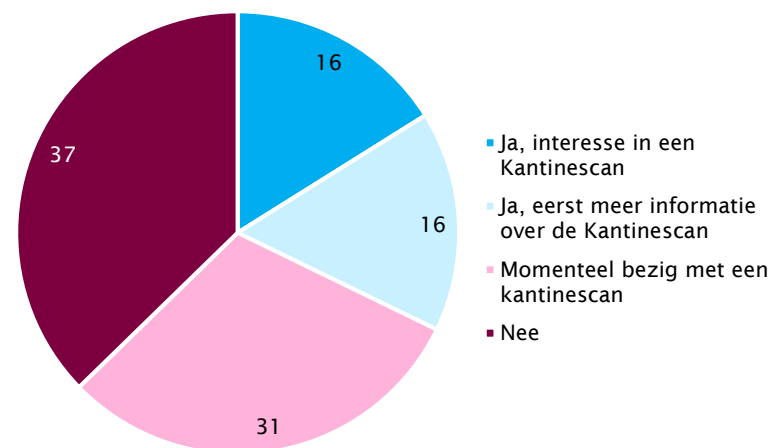
Er zijn geen verschillen zichtbaar tussen organisaties met verschillende achtergrondkenmerken.

8. Ondersteuningsbehoefte

Figuur 8.1 Aandeel organisaties dat behoefte heeft aan meer informatie, advies of ondersteuning over het (verder) doorvoeren van Team:Fit (in procenten, n=153)

Figuur 8.2 Aandeel organisaties zonder certificaat dat voor een Kantinescan benaderd wil worden (in procenten, n=118)

Een kwart van de organisaties wil meer informatie, advies of ondersteuning over het (verder) doorvoeren van Team:Fit in hun organisatie (27%, figuur 8.1). Dit geldt vaker voor organisaties zonder certificaat (30%) dan organisaties met certificaat (17%, niet in figuur).

Een derde van de organisaties zonder certificaat wil voor een Kantinescan worden benaderd (16%) of meer informatie over een Kantinescan ontvangen (16%, figuur 8.2). Met name organisaties die al langer bij Team:Fit zijn aangesloten (sinds 2014-2016) hebben interesse in (meer informatie) over de Kantinescan (45%, niet in figuur). Een derde van de organisaties is momenteel bezig met een Kantinescan (31%, figuur 8.2). De overige organisaties willen niet voor een Kantinescan worden benaderd (37%). Dit zijn vaak organisaties die inschatten dat hun kantine nog niet aan minimaal niveau brons voldoet (54%, niet in figuur).

9. Conclusie

Gezonder assortiment

Het grootste deel van de organisaties die bij Team:Fit zijn aangesloten heeft de ambitie om een kantine op minimaal niveau brons te realiseren. Ruim twee derde van de organisaties die (nog) geen certificaat hebben, schat in dat hun kantine op dit moment minimaal niveau brons is. Wat betreft de richtlijnen voor een Gezondere Kantine blijkt dat organisaties het stimuleren van water drinken door dit voor iedereen toegankelijk te maken grotendeels of helemaal hebben ingevoerd. Het vastleggen van de richtlijnen in het beleid van de organisatie wordt het minst gedaan. Bij de meeste organisaties is het aandeel gezondere producten in het assortiment sinds het aansluiten bij Team:Fit gestegen, met name bij organisaties met een certificaat en organisaties die in 2017 zijn aangesloten.

Alcohol- en rookbeleid

Bijna alle organisaties die bij Team:Fit zijn aangesloten, en dus werken aan een gezonder aanbod, hebben beleid met betrekking tot roken en verantwoord alcoholgebruik. Binnen de meeste organisaties is in het beleid opgenomen dat naar de leeftijd wordt gevraagd bij alcoholverkoop en/of niet aan dronken kantinebezoekers wordt geschonken. Een deel van deze organisaties vindt dit beleid echter niet makkelijk om uit te voeren. Wat betreft rookbeleid komen twee beleidspunten duidelijk naar voren: er geldt een rookverbod binnen en er worden geen rookwaren verkocht. Het uitvoeren van een rookverbod binnen vinden organisaties (zeer) makkelijk uitvoerbaar. Het verbieden van roken op (delen van) het buitensportterrein vinden organisaties moeilijker om uit te voeren.

10. Aanbevelingen

Onderzoek waarom vorderingen lastig zijn bij organisaties die al langer bij Team:Fit zijn aangesloten

Uit deze beleidsmonitor blijkt dat organisaties die al langer bij Team:Fit zijn aangesloten (vóór 2017) niet verder gevorderd zijn in het gezonder maken van hun kantine dan recent gestarte organisaties. Organisaties die in 2017 bij Team:Fit zijn aangesloten vinden bijvoorbeeld vaker dat het aandeel gezondere producten in het assortiment is gestegen sinds de start van Team:Fit dan organisaties die in 2014, 2015 of 2016 zijn gestart. Ook is de inschatting van het huidige niveau niet hoger van organisaties die al langer bezig zijn. Deze punten geven aanleiding om te onderzoeken waarom niet alle organisaties vorderen in het doorvoeren van een gezonder aanbod in de kantine. Het feit dat recent aangesloten organisaties oververtegenwoordigd zijn in dit onderzoek, kan betekenen dat Team:Fit bij langer aangesloten organisaties minder prioriteit heeft. Ook kunnen wisselingen in bestuur of een verminderde motivatie een rol spelen. Door dit te onderzoeken kan de ondersteuning beter worden gespecificeerd naar organisaties met verschillende startjaren. Vervolgens is het van belang om ook de organisaties die al langer bij Team:Fit zijn aangesloten ondersteuning te bieden en te helpen om Team:Fit binnen de organisatie onder de aandacht te houden.

Stimuleer organisaties om de richtlijnen Gezondere Kantines schriftelijk in het beleid vast te leggen

Een van de richtlijnen Gezondere kantines is om dit in het beleid van de organisatie vast te leggen. Bij 43 procent van de organisaties blijkt dit (grotendeels) te zijn gebeurd, maar bij een even groot deel (grotendeels) niet (44%). Het is belangrijk dat organisaties de richtlijnen in hun beleid opnemen, omdat dit het makkelijker maakt om Team:Fit op de agenda te houden en daardoor het doorvoeren van een gezonder aanbod niet de verantwoordelijkheid van één of enkele personen is, maar van de hele organisatie. De meeste organisaties geven aan dat het aandeel gezondere producten in de komende jaren kan stijgen, en dat er behoefte aan gezondere producten is. Het draagvlak is er bij veel organisaties dus wel, het vastleggen in het beleid is hierin een belangrijke vervolgstap.

Ondersteun organisaties bij de uitvoering van rookbeleid

De meeste organisaties geven het rookbeleid vorm door een rookverbod binnen en door geen rookwaren te verkopen. Andere vormen van rookbeleid, zoals een rookverbod op een deel van het terrein of terras, wordt door een klein deel van de organisaties gevoerd (met name organisaties met buitensporten). Organisaties die wel een rookverbod hebben op (een deel van) het terras en het buitensportterrein vinden dit niet allemaal makkelijk om uit te voeren. Ook om de ambities van het Nationaal Preventieakkoord, 2.500 geheel rookvrije sportverenigingen in 2020, te realiseren, is het belangrijk om te onderzoeken hoe belemmeringen in de uitvoering bij organisaties weggenomen kunnen worden.

Zet in op scholing 'Instructie Verantwoord Alcoholschenken'

Bij de helft van de organisaties hebben personen die in de kantine achter de bar staan de 'Instructie Verantwoord Alcoholschenken' gevolgd. Een doel van het Nationaal Preventieakkoord is dat in 2025 al het barpersoneel geschoold is. Het stimuleren van organisaties om het barpersoneel te scholen draagt bij aan het behalen van deze doelstelling. Daarnaast kan dit resulteren in betere handhaving van het alcoholbeleid, omdat onderwerpen als het vragen naar leeftijd en het niet schenken aan dronken bezoekers in de scholing aan bod komen.

Bijlage 1 Representativiteit

Tabel b1.1 Respons naar certificaat (in aantal en percentages)

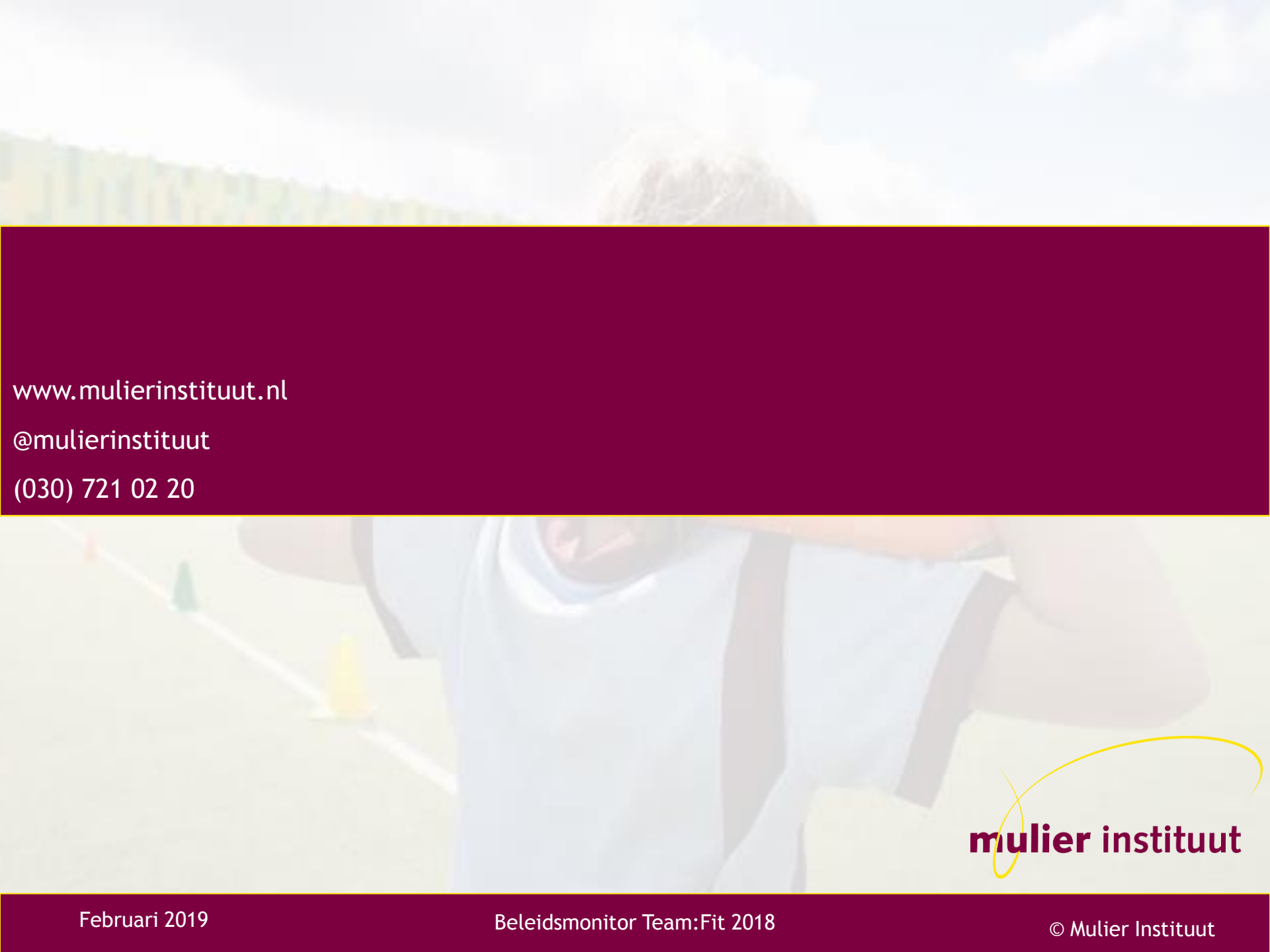
	Totale onderzoeksgroep		Steekproef	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Geen	652	92	117	76
Brons	13	2	10	7
Zilver	29	4	18	12
Goud	15	2	8	5
Totaal	709	100	153	100

Tabel b1.2 Respons naar startjaar (in aantal en percentages)

	Totale onderzoeksgroep		Steekproef	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
2014	271	38	29	19
2015	82	12	11	7
2016	108	15	17	11
2017	122	17	44	29
2018	123	17	52	34
Onbekend	3	0	0	0
Totaal	709	100	153	100

Tabel b1.3 Respons naar type organisatie (in aantal en percentages)

	Totale onderzoeksgroep		Steekproef	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Vereniging	576	81	108	71
Beweegtuin	1	0	1	1
Fitnesscentrum	4	1	1	1
Buurthuis	2	0	0	0
Omnisportvereniging	33	5	8	5
Sportcentrum	15	2	4	3
Sportcomplex	7	1	8	5
Sportfondsen	8	1	3	2
Sporthal	25	4	8	5
Zwembad	30	4	9	6
Overig	8	1	3	2
Totaal	709	100	153	100

www.mulierinstituut.nl

@mulierinstituut

(030) 721 02 20

mulier instituut